

ÇEVRE KİRLİLİĞİ ve ÇINARCIK BARAJI, ULUABAT HİDRO-ELEKTRİK SANTRALI

"Çevre Kirliliği ve Çınarcık Barajı, Uluabat Hidro-Elektrik Santrali" başlıklı bir yazımız 15 yıl önce EMO Bursa Şubesi Bülteni'nde yayınlanmıştı. Aradan 15 yıl geçmiş olmasına rağmen, küresel emperyalizmin kontrol ettiği ülkemizde, zarar etmesi söz konusu olmayan kamu kaynaklarımız, iktidarı ele geçiren (AB hayali ile) ülkemizi kendi yandaşlarına gaflet ve dalalet içerisinde peşkeş çekmektedirler. Şüphesiz Merhum Atatürk'ün, silah arkadaşlarının ve şehitlerimizin ruhları azap çekmektedir.

Batı ve diğer emperyalist ülkeler, 200 yıldır sürdürdükleri "parçala, yönet ve sömür" ilkesini, önce parçalayıp sömürecekleri ülkenin yöneticilerini tayin ederek onların eliyle bu işi yürütüyorlar. Şayet bu mümkün oluyorsa, silahla, güdümlü kan dökerek bu emellerini sürdürüyorlar. Maalesef her devirde, kendi kişisel çıkarları için emperyalistlerin emrine giren işbirlikçiler çıkmaktadır. Bunu bilen Atatürk, Gençliğe Hitabesi'nde bunları açıkça belirtmiş, yapılması gerekeni de ortaya koymuştur. Bu işin böyle gitmemesi, ülkemizin bölücü iç ve dış güçlere karşı ayakta kalması için yöneticilerin mutlaka işin ehli olması gerekmektedir. Ne yazık ki, demokrasilerde, özellikle çıkar temeli üzerine yetişmiş bir toplumda hiçbir zaman işin ehli olanlar değil, demogoglar, fırsatçılar, dünya düşkünüleri öne çıkarak demokrasiden faydalanmaktadır. Bu nedenle de Eflatun'un dediği gibi "En iyi idare şekli olarak görülen demokrasi, en kötü idare şekline dönüşmektedir". Seçilenler içinde işin ehli olanlar yok denecek kadar azdır. Çünkü kul (kamu) hakkı yemiş yedirmiş kimseler, dünya düşkünüleri serbestçe TBMM'ye girebilmektedir. Yüce Allah'ın kanununda "İşleri ehline veriniz, işleri ehline veremezseniz önce adalet ortadan kalkar, adalet ortadan kalkınca devlet batar, devlet batınca da yerine başka milletler gelir" denmektedir. Bu tarihle de ortaya konmuş bir gerçektir. Bizde demokrasi "kızı serbest bırakırsan, ya davulcuya kaçır, ya zumacıya" deyimi ile eşanlamlıdır. İnsanlarımızın aileden itibaren, kul hakkına riayet eden gerçek manada insan yetiştirecek (bunun yanında çağın bilgilerini de alacak) bir eğitime gerek vardır. Bu olmayınca da işte bizdeki demokrasi gibi en kötü idare haline geliyor ve her geçen gün batışa doğru gidiyor. Bu gerçekleri bilmeden, "kim halkı kandırabilirse devleti idare eder" sisteminden kurtulamayız. Bu nedenle bu gerçekleri söylemeden esas konuya geçmedim.

Çınarcık Barajı ve HES ile ilgili yazımızdan 15 yıl geçmesine rağmen henüz santral ve enerji üretimi ortada yok. Halbuki bu işin 8-9 yıl içerisinde bitmesi ve 6-7 yıl öncesinde enerji üretmeye başlaması gerekirdi. Bunun nedeni AB hayalcilerine yandaş kayıran yönetimlerdir. Ülkemizde bugüne kadar ülkemize zarar veren, kamu malını yağmalayan hiç kimseye hesap sorulmamıştır. Sorulmuş gibi görünenler ya siyasetçinin ya da siyasetçi yargının sayesinde kurtulmuşlardır.

Tekrar yazımızın konusuna dönersek Bursa'yı ve ülkemizin geleceğini yok eden bu dünya düşkünü, fırsatçı politikacılar, yerel yönetimler üç akıl dışı ihaneti daha gerçekleştirdiler. Bunları yapanlar hala korunmakta, yaptıkları şimdilik yanlarına kalmış görünmektedir.

Bu üç akıldışı ekonomiye, tekniğe, halkın yaşamına tamamen ters olan karar ve uygulamalar şunlardır:

- 1) Demirtaş Ovası'nın önce fabrikalara açılması, halkın beslenme kaynağı olan ovanın elden çıkmasına neden olmuştur. Daha sonra binlerce dönüm en değerli topraklar, malum kişilere peşkeş çekilmiştir.
- 2) Demirtaş Ovası'nı sulamak için DSİ tarafından yapılan baraj işlevsiz bırakılmıştır.
- 3) Bu barajı işlevsiz bıraktıran politikacılar, ovanın arkasındaki tepelere doğalgaz santrali kurdurmuş, doğalgazın gelmesiyle, politikacıların kendilerine de pay ayırarak "Gülşehir" denen gökdelenlere doğalgaz almışlardır.

Doğalgaz santrali 1400 MW gücündedir. Santral kurulduğu zaman bu gücün 400 MW'a yakını bir güç, Bursa'da tüketilmekteydi. Bu nedenle 380 kV'luk bir ENH ile 1000 MW'lık bir enerji Adapazarı üzerinden İstanbul'a (ve batı yakasına) nakledilecek şekilde (mühendislikle, ekonomi ile ilgili olmayan bir planla) akıl almaz bir uygulama gerçekleştirildi. Bu suretle İstanbul Ambarlı'dan Bursa'ya getirilerek Bursa'daki doğalgaz santralinde yakılan gazın ürettiği enerji, bir sürü kayıpla tekrar Ambarlı'ya götürüldü. Ne yazık ki mühendisler de bu kadar açık bir gerçeği görmek yerine, doğalgaz santralini Orhaneli Termik Santral'i'ne götürmeyi teklif ederek daha çok enerji kaybını ve maliyetin artmasını savundular. Bursa doğalgaz santralinin esas ekonomik yeri, Ambarlı'daki doğalgaz santralinin bitişiği idi. Hem tesis ve işletme maliyetini düşürmek, hem altyapıdan yararlanmak suretiyle kontrol odasını da diğer doğalgaz santrali ile birlikte işletmek mümkün olacaktı.

Ayrıca Bursa'da kurulan soğutma kulelerine, milyonlarca metreküp (müteahhidi zengin eden) hafriyata gerek kalmayacak, DSİ'nin sulama barajının suyu da bu santrale tahsis edilmeyecekti.

Yapılan 380 KV'luk Bursa-Adapazarı ENH ise iki yönde de enerji akışını sağlamış olacaktı.

4) Ayrıca çevreyolu, Bursa Ovası'nın kuzey yamacından giderken ovaya indirilerek yine dört köyün en değerli tarım alanları yok edildi. Bu da bir başka politikacının "dediğim dedik" hastalığından kaynaklanmıştı. Halbuki kuzey yamaçtan devam eden yolun maliyet fazlalığı, ova arazisinin 6 yıllık geliri ile amorti edilebiliyordu.

Şimdi yukarıda söylediklerimizin nedeni, demokrasi adına işin ehli olmayanların, ülkemizin idaresine getirilmiş olmalarından kaynaklandığı ve bunlara halen (Türkiye'de bunlar gibi yüzlerce yanlış ve keyfi projelerden dolayı) neden hesap sorulmadığı da ortada değil mi?

Ülkemize sahip çıkacak akıllı evvel, işin ehli, sorumlu insanlarımız nerede? Demokrasinin getirdiği ehliyetsiz dünya düşkünüleri uğruna ülkemizin batmasına göz mü yumacağız? Ya da bu ehliyetsiz dünya düşkünülerinin seçilmelerini ebediyen önleyecek olan "Anayasa, Seçim Kanunu ve Partiler Kanunu" bir daha değiştirilmeyecek şekilde düzenleyecek miyiz?

Not: Çınarcık Santralinin ihalesi ve yüklenicinin işi devam ettirmesi, yargı yoluyla durdurulmuştur. Ancak yargı kararı hiçe sayılarak inşaata ve tesise devam edilmektedir. Diğer yandan DSİ'nin santral gücü tesbitleri ihaleyi alan firma tarafından 120 MW'tan 96 MW'a düşürülmüştür. Büyük bir güç ve üretim farkı olacağı (yaklaşık dörtte bir) açıkça görülmektedir. Bu hususun da işin kompedanı olan DSİ tarafından onaylanması büyük bir kaybın önüne geçmek bakımından mutlaka gereklidir.

Ayrıca 15 yıl önceki söz konusu yazımızı, güncelliği nedeniyle aşağıda tekrar hatırlatıyorum.

Nuri CANDEĞER
Elektrik Yüksek Mühendisi

EMO Bursa Şubesi Bülteni

Çevre Kirliliği ve Çınarcık Barajı Uluabat Hidro-Elektrik Santrali

Blindiği gibi çevre kirliliği tüm dünyada ve ülkemizde en önemli sorunlar arasında yer almıştır. Ancak özellikle gelişmiş sanayi ülkeleri bunun bilincine varmış ve en katı önlemleri almıştır. Ülkemizde bu sorun, yine batıdaki çevre sorunları ile ilgili yazılardan, on beş, yirmi yıl sorradan öğrenilmiş ve buna rağmen son yıllara kadar ülkemizde hiçbir önleme başvurulmamıştır.

Türkiye'nin yatırım yapmadan sünenabilen en önemli ve en değerli kaynakları, toprakları, havası, alanları, şehirleşmeye optimum suretiyle hıba edilirken, diğer yandan zehirli, maden atıkları sularla sulanarak suretiyle de ilerde kullanılmaz hale gelirmeye devam edilmektedir. Harcan evasının sünenması için milyarlarca yatırım, oradan çok daha keyifli, yatırımca sünenabilen tarım alan-